

LAUSUNTO

12.8.2019

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö

Lausuntopyyntö 03.07.2019 (STM 2066/2019)

LAUSUNTO; TERVEYDENHUOLTOLAIN MUUTOS, VAASAN LAAJA PÄIVYSTYS

Terveydenhuollon päivystysjärjestelmää ja erikoissairaanhoidon työnjakoa muutettiin vuoden 2017 alusta voimaan tulleen terveydenhuoltolain muutoksella siten, että 12 sairaanhoitopiirille säädettiin velvollisuus järjestää laajan ympärivuorokautisen päivystyksen yksikkö keskussairaalan yhteyteen. Vaasan sairaanhoitopiirille ei kyseistä velvollisuutta säädetty. Koska Vaasan sairaanhoitopiirin ruotsinkielisen väestön lähin laajan päivystyksen ympärivuorokautinen yksikkö sijaitsee yksikielisessä Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirissä, tälle säädettiin velvollisuus järjestää päivystyspalvelut sekä suomeksi että ruotsiksi.

Ehdotuksessa hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta (luonnos 2.7.2019) ehdotetaan, että Vaasan sairaanhoitopiirille lisätään velvoite järjestää laajan ympärivuorokautisen päivystyksen yksikkö keskussairaalan yhteyteen. Lisäksi ehdotetaan, että Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin velvoite järjestää päivystyspalvelut suomen ja ruotsin kielellä poistettaisiin tarpeettomana.

Oikeusministeriö lausuu luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta seuraavaa.

Oikeusministeriö on ottanut kantaa terveydenhuoltolain muutokseen (1516/2016) tämän käsittelyvaiheessa (StV 9.12.2016) ja muun muassa kiinnittänyt huomiota siihen, että kielelliset oikeudet toteutuvat lähtökohtaisesti parhaiten alueilla joilla vähemmistökielisten osuus on suuri. Lausunnossa todettiin, että ruotsinkielisten palvelujen järjestäminen yksikielisellä suomenkielisellä alueella on käytännössä erittäin haasteellista. Haasteelliseksi alueella todettiin myös henkilöstön kielitaidon ylläpitäminen sekä ruotsinkielentaitoisen henkilökunnan rekrytointi.

Käyntiosoite

Eteläesplanadi 10
HELSINKI

Postiosoite

PL 25
00023 VALTIONEUVOSTO

Puhelin

02951 6001

Faksi

09 1606 7730

Sähköpostiosoite

oikeusministerio@om.fi

Oikeusministeriö on samassa lausunnossaan todennut Etelä-Pohjanmaalle säädetyistä velvollisuuksista järjestää päivystyspalvelut suomen ja ruotsin kielellä seuraavaa: Säännös olisi poikkeus Suomen nykyisestä kielistä koskevasta lainsäädännöstä, jossa kielellisten oikeuksien laajuus perustuu viranomaisen kielelliseen asemaan. Säännös olisi vieras myös siinä mielessä, että yksikielisten viranomaisten kielelliset velvollisuudet poikkeaisivat toisistaan ja että kielelliset oikeudet eivät olisi yleisiä, vaan sidottuja tiettyyn palvelumuotoon ja tilanteeseen.

Jos Etelä-Pohjanmaan velvollisuus järjestää päivystyspalvelut suomen ja ruotsin kielellä poistetaan, ruotsinkielisen potilaan äidinkieli on potilaslain (785/1992) 3 § 3 momentin mukaan otettava mahdollisuuksien mukaan huomioon. Potilaan 5 §:n mukainen tiedonsaantioikeus, sekä 6 §:n mukainen itsemääräämisoikeus saattavat edellyttää tulkkausta ruotsin kielelle, jos hoitohenkilökunta ei osaa potilaan kieltä. Tämä vastaisi tilannetta muissa yksikielisesti suomenkielissä sairaanhoitopiireissä.

Lausuntopyynnössä ehdotettu muutos on yhteneväinen oikeusministeriön aiemmin asiasta antamien lausuntojen kanssa. Oikeusministeriö pitää esitettyjä muutoksia kannatettavina ja tarpeellisina.



Osastopäällikkö Johanna Suurpää



Kieliasianneuvos Corinna Tammenmaa